

מועלי כל הארצות התאחדו!

מהגרות עבודה
תאונות עבודה
בריאות תעסוקתית
עמ' 6-7

זוהדר

ZO HADEREKH زوهديرخ

גיליון 24 / 21 ביוני 2023

אמג'ד שביטה: סכנת התערבות של ארגוני הפשע בבחירות המקומיות

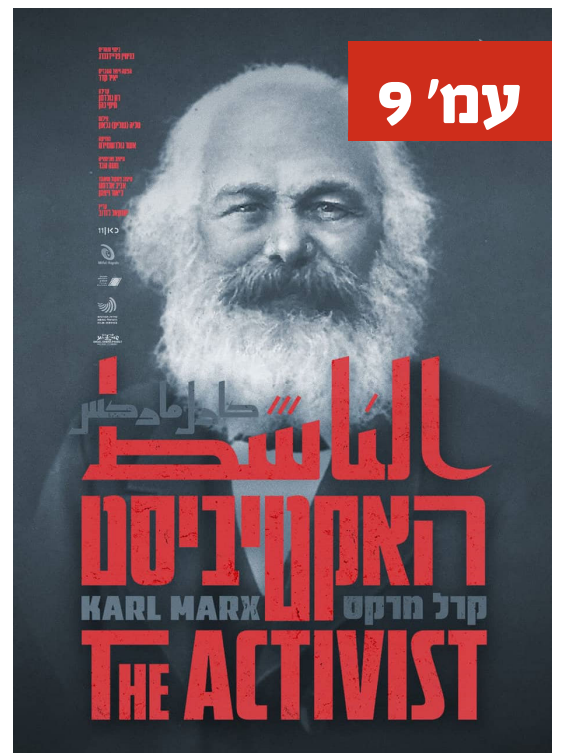

ΠΟΛΥΝΕΚΡΟ ΝΑΥΑΓΙΟ

ΚΛΙΜΑΚΙΑ ΤΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΑΛΑΜΑΤΑ

אסון ספינת המהגרים מול חופי יוון

עמ' 8

עמ' 9

الناشط
האקטיביסט
KARL MARX קרל מרקס
THE ACTIVIST

מנהל למסאפר יטא

"במהלך פינוי בית אבי המנוח, יהונתן גפן, החלטתי למסור את תכולת הבית לקהילות הפלסטיניות במסאפר יטא. בעזרת ארגון 'שוכרים שתיקה', שבו היה אבי חבר קהילה וגם אני, העברנו משאית גדושה. אני לא יודעת איך מרגישים אנשים המועדים לגירוש מביתם על ידי שלטון צבאי זר, והאם הם ימצאו שימוש בחפציו, אבל מבחינתי זה גם להעביר להם מסר שרואים אותם".

שירה גפן, "ידיעות אחרונות", 14.6

קהלת: קניתי עבדים ושפחות ובני-בית

"השר יריב לוין פגש את ד"ר אביעד בקשי, ראש המחלקה המשפטית בפורום קהלת, פעמיים ביממות לפני הצגת המהפכה המשפטית ופעמיים נוספות בסמיכות לאחר הצגתה".

שבי גטניו, "שקוף", 12.6

דברים בשם אומרם

בן גביר: כל סיבה טובה להסתה

"משטרת ישראל מסרה כי בשעות האחרונות עולים פרסומים ברשתות החברתיות בהם נחשפים פרטים של שוטרים בנוסף לקריאות לפעולה נגד המשטרה. על פי בדיקת גורמי הביטחון, מתחזק החשד כי מדובר בקמפיין של מדינה זרה שמטרתו לגרום לחיכוך בציבור. זאת, לאחר שמוקדם יותר היום האשים השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר את המתנגדים למהפכה המשפטית בפרסומים. מוקדם יותר מובילי ההפגנות נגד המהפכה המשפטית אמרו כי רשת החשודה כזרה פועלת לגיוס במרמה של פעילי מחאה לקבוצת טלגרם המפיצה שנאה נגד שוטרים. לדבריהם, ניתן לזהות כי הרשת זרה לפי העברית הקלוקלת והטלפון הזר".

אורי סלע, "וואלה", 11.6

סילמן: פעמיים כי טוב

"השרה להגנת הסביבה עידית סילמן נראית בצילום מאושרת. היא עמדה כלוחמת קומנדו על סירה בלב ים, הניפה את ידיה, גזרה סרט אדום רחב שהתנופף ברוח והכריזה על הקמתה של שמורת ים אכזיב, שמורה שהוכרזה כבר לפני ארבע שנים. בכך היא משתלבת עם מגמה כללית בממשלה — להכריז על פרויקטים שהתרחשו לפני שנים ולברוח מאחריות על מחדלים".

חשה גלעד, "הארץ", 8.6

סמטריץ': גזענות היא גזענות היא גזענות

"שלום קרן מרציאנו, תרשי לי לתקן לך. זה לא הדולר נחלש, זה השקל מתחזק. מבין שקשה לכם בתקשורת ואתם מנסים באיזו שטיפת מוח לדבר תמיד על ירידות והיחלשות של הכלכלה הישראלית, אבל האמת חזקה מכם. רק חסר לי עוד משפט במרוקאית שיגרוף לייקים, יטשטש את האג'נדה ואת אפס המקצועיות שלך ויתן תחושה שאת מחוברת אל העם".

ציוץ של שר האוצר בצלאל סמטריץ', 12.6

שביטה: רצח הוא רצח הוא רצח

"מורה ומתוודה: הרצח הנפשע של שרית אחמד בידר הומופוב מתועב, בשל שייכותה לקהילה הלהט"בית, מזעזע בדיוק כמו הרצח של הסטרייט הערבי שלא מעניין אף אחד".

ציוץ של מזכיר חד"ש אמג'ד שביטה, 13.6

דמוקרטיה בנוסח כנסת ישראל

"בנוכחות מרשימה של מיטב חברי הכנסת, שלושה בעד ורק בהתנגדות, הוארך מצב החירום בישראל בשנה נוספת".

ציוץ של ח"כ עופר כסיף, 13.6

גאווה ציונית: גדל יצוא הנשק הישראלי

"שנת 2022 הייתה שנת שיא בייצוא הביטחוני הישראלי, שגדל ב-10% ל-12.5 מיליארד דולר (כ-45 מיליארד שקל). לצד הידוק הקשרים הביטחוניים עם מדינות במזרח התיכון, האיצו גם מדינות אירופה את הרכישות שלהן מהתעשייה האווירית, אלביט ורפאל, במסגרת שיפור מוכנותן הצבאית לאחר הפלישה הרוסית לאוקראינה".

הודעת דובר משרד הביטחון 14.6

מכתבים למערכת

בין המונדיאליטו לנבי סלאח

כדורגלנים ישראלים צעירים ומוכשרים הגיעו לשורת הישגים בינלאומיים ללא תקדים בהיסטוריה של הכדורגל הישראלי. בנסיבות אחרות אפשר היה לשמוח ולהתגאות בכך שמדינת ישראל השיגה הישגים אזרחיים על כר הדשא הספורטיבי, ושהם הושגו תודות לשותפות בין כדורגלנים יהודים וערבים.

אלא שבדיוק בזמן שהישראלים הצעירים האלה הבקיעו שערים באצטדיון שבארגנטינה, חייל ישראלי בן גילם הגיע לכפר נבי סלאח שבגדה המערבית הכבושה וירה כדור היישר למוחו של פעוט פלסטיני. הצבא הציג רק תירוצים עלובים ומעליבים להריגתו של מוחמד תמימי הפעוט. ברור שלעולם לא תתקיים חקירה בעניין והחייל שירה את הכדור הקטלני לא ייענש. לפי דובר צה"ל, "הוחלט שלא לנקוט צעדים פיקודיים" נגד החייל שירה למוות בפעוט הפלסטיני מוחמד תמימי בכניסה לכפר נבי סאלח בתחילת החודש. תחקיר פיקודי שפרסם הצבא העלה כי "החייל ירה לכיוונם של תמימי ואביו הייתם משום שסבר בטעות כי הם ירו לעברו". וכדי להוסיף חטא על פשע, הצבא גם פלש אל הכפר האבל והחיילים היכו בברוטאליות רבה את האבלים.

זאת, בשבוע בו מלאו 56 שנה לשלטון הכיבוש הישראלי שהחל ב-5 ביוני 1967. לציון יום השנה הזה, צעדו אלפי פעילים ישראלים בתהלוכת מחאה מרשימה בתל אביב, ורבים מהם הניפו דגלים פלסטיניים כביטוי של הזדהות וסולידריות עם העם הנאנק תחת עול הכיבוש. אך בממשלת ישראל מחזיקים גזענים מהימין הקיצוני רבים מהתיקים הבכירים, והממשלה נחושה להנציח, להחריף ולהעמיק את הכיבוש. האופוזיציה הפרלמנטרית הציונית החותרת להחליף את הממשלה כלל אינה מעזה להגיד מלה וחצי מלה על הכיבוש. האם אי פעם יוכלו אזרחי ישראל להרגיש שמחה וגאווה בהישגים ספורטיביים של מדינתם, מבלי שהגאווה הזאת תהיה מהולה בכבושה ובבחילה עמוקה נוכח מעשי ממשלתם וצבאם?

אדם קלר, חולון

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

לקראת ההפגנה בחיפה בשבת: שיחה עם מזכיר חד"ש אמג'ד שביטה

שותפות במאבק בפשיעה

דובר על ייבוש מקורות ההכנסה של ארגוני הפשע. לצערי זה לא נעשה. אמצעי נוסף שהמשטרה עשתה בו שימוש משמעותי במאבק בארגוני פשע בחברה היהודית הוא עדי מדינה. גם כלי זה אינו משמש אותה כעת. בסופו של דבר הכישלון של המשטרה נובע מעמדה פוליטית של מקבלי החלטות שלא מעוניינים למגר את הפשע בחברה הערבית.

השב"כ שירת תמיד את הממסד ככלי לדיכוי החברה הערבית. הוא כבר פועל ביישובים הערביים, והמדינה לא ביקשה אישור לכך מראשי הרשויות או מההנהגה הפוליטית הערבית. ההצעה הנוכחית לערב את השב"כ במאבק בארגוני הפשיעה נועדה לקלוע את הנהגת החברה הערבית למלכוד. אם נסרב - האלימות תמשך והממסד יאשים את ההנהגה שסירבה להכניס את השב"כ. אם נסכים - השב"כ יפעל באופן גלוי וברוטלי יותר לדיכוי האוכלוסייה הערבית, והממשלה תוכל לטעון שקיבלה אישור לכך מההנהגה הערבית. זה פשר ההתעקשות של נתניהו להכנסת השב"כ. בחברה הערבית יודעים כולם שהשב"כ כבר פועל ביישובים שלנו. אנו יודעים לזהות את הסייענים שלו, שלעתים קרובות קשורים בארגוני הפשיעה – כמו שחשף בכיר במשטרה.

מדוע אין, עד כה, התגייסות המונית למאבק בפשיעה?

זו אכן אחת הבעיות עמה אנחנו מתמודדים. הדינמיקה היא של גלי מחאה, לא מחאה אחת ממושכת וארוכה. כדי לנהל מאבק, צריך להאמין שמישהו יכול לשמוע אותך ולהתייחס אליך. רבים בציבור הערבי מרגישים שהממשלה הנוכחית אטומה, וכי דבר לא ישתנה גם אם נצא לרחובות. עם זאת, בשבועות האחרונים ניכרת התחלה של התעוררות ציבורית – בעיקר ביישובים שהתרחשו בהם מעשי רצח, כמו עין מאהל, כפר מנדא ופייע. אחרי רצח החמישה בפייע, הלך הרוח בציבור היה שאסור לשתוק יותר. ועדת המעקב ארגנה כמה פעולות מחאה ארציות. המבחן המרכזי יהיה בהפגנה הגדולה שתתקיים בחיפה ב-24 ביוני. אני מקווה מאוד שזו תהיה הפגנה גדולה שתיתן רוח גבית למאבק. אחריה נארגן עצרות גדולות על בסיס שבועי, כולל חסימת כבישים ושיבוש של השגרה כדי להעלות את הנושא על סדר היום הציבורי.

חשוב לי להדגיש שהאלימות והפשיעה אינן בעיה של החברה הערבית בלבד. אי אפשר לנתק את הפתרונות שהממשלה מציעה מההפיכה המשטרית. הניסיון להכניס את השב"כ למאבק בפשיעה הוא חלק מההפיכה המשטרית. נרמול של פעילות השב"כ בחברה הערבית עלול להיות פתח לנרמול של פעילותו בקרב אוכלוסיות מוחלשות אחרות, ואפילו בחברה הישראלית בכללותה. לכן, הפשע המאורגן הוא בעיה של החברה הישראלית כולה.

אנחנו מצפים ליותר מעורבות של יהודים בהפגנות ובמאבק. יש כבר סימנים מעודדים לכך: במאהל המחאה של ועדת המעקב בירושלים ביקרו מאות יהודים, רבים מהם פעילי שמאל ופעילים במחאה נגד ההפיכה המשטרית. הסולידריות שלהם חיזקה אותנו, אבל גם אותם. אני מאוד מקווה שכך יהיה גם בהפגנה הגדולה בחיפה ב-24 ביוני. המיקום שלה נבחר לא במקרה: חיפה מסמלת מאבק ערבי-יהודי משותף, וחינוי בהחלט שהמאבק הזה יהיה משותף.

אסף טלגם

על רקע העלייה במספר מקרי הרצח והאלימות בחברה הערבית, ראיין השבוע "זו הדרך" את מזכיר חד"ש אמג'ד שביטה בנושא המאבק בפשיעה ובאלימות.

מה הסיבה לעלייה בפשיעה בחברה הערבית בעשורים האחרונים?

יש לכך סיבות עומק רבות, ובהן הפערים החברתיים, העוני והאבטלה בקרב צעירים. עם זאת, גם בעבר היו עוני ואבטלה. בעבר לא היו תחנות משטרה בתוך היישובים הערביים, ועדיין מצב הפשיעה לא היה כה חמור. את האשם יש לתלות במדיניות ממשלתית מכוונת, שרוצה להעסיק את האזרחים הערבים במאבק על הזכות הבסיסית ביותר – הזכות לחיים. חישובו על פירמידת הצרכים של מאסלו: כאשר אדם נאבק על חייו הוא לא יעסוק בתביעות פוליטיות. לפני 20 שנה העלתה הנהגת החברה הערבית רעיונות כמו מדינת כל אזרחיה, הגדרה מחודשת של המדינה, מתן זכות וטו למיעוט הערבי-הפלסטיני ואף הקמת פרלמנט נפרד. כיום רעיונות אלה נתפסים כהזויים. אין ספק שהממסד הוא הגורם היחיד המרוויח ממצב עגום זה.

התעשייה המשגשגת ביותר בחברה הערבית כיום היא תעשיית האלימות והפשע המאורגן. ארגוני הפשיעה ממלאים את החלל שמשאירה המדינה. כאשר המדינה אינה מספקת לאזרחים תמיכה ושירותים, הם פונים לקבל אותם מארגוני הפשע. לדוגמא: כאשר שכן השתלט על השטח שלך והמדינה מסרבת להתערב, אתה יכול לפנות לארגון פשע, והוא יגיע להסדר עם השכן. אם יש לך עסק קטן או בינוני והבנק מסרב לתת לך הלוואה, תוכל לקבל אותה מאחד מארגוני הפשע. אם אתה צעיר בן 18 ללא שום אופק אקדמי או מקצועי, כנופיות הפשע מציעות לך תעסוקה זמינה מאוד, ואחרי חודשיים-שלושה תקבל אפילו רכב פאר. כל הדוגמאות הללו לא היו אפשרויות אלמלא האפליה, האבטלה והנישול מהם סובלת החברה הערבית.

חשוב לציין כי ארגוני הפשיעה מתוחכמים מאוד. הם מעסיקים לא רק צעירים מובטלים, אלא גם עורכי דין ורואי חשבון מהטובים ביותר וקבלנים מהגדולים ביותר בחברה הערבית.

האם יש חשש להשפעה של ארגוני הפשיעה על הבחירות המקומיות?

אין זה סוד שארגוני הפשע מחפשים כל מקור הכנסה בתוך החברה הערבית. אחד מהם הוא הרשויות המקומיות, המרכזות משאבים ומכרזים רבים. לכן ינסו הארגונים כל דרך לחדור לרשויות. בבחירות הקודמות כבר היו מועמדים שהסירו את מועמדותם לאחר שספגו איומים. לצערי אין לשלול את האפשרות שזה יקרה גם הפעם. על המשטרה לעשות הכל כדי להבטיח בחירות דמוקרטיות והוגנות. אסור לקבל מצב בו אדם מסיר את מועמדותו בגלל חשש לחייו.

המשטרה נכשלת בתפקידה. מדוע לא לשלב את השב"כ במאבק בפשיעה?

המשטרה נכשלת בתפקידה כי היא לא עושה שימוש במגוון הכלים שברשותה. לדוגמא, בדו"ח של ועדת המנכ"לים בנושא האלימות בחברה הערבית, שהוגש לנתניהו ב-2019,

הפלסטינים תושבי השטחים הכבושים המועסקים בישראל ובהתנחלויות – כ-17% מכלל כוח העבודה הפלסטיני, קרוב לשיעור הפלסטינים שהועסקו בישראל ערב האינתיפאדה השנייה ב-1999. "המשק הפלסטיני נעשה תלוי יותר ויותר בהעסקת עובדיו בישראל. הגידול בהעסקת עובדים פלסטינים נרשם כולו דווקא בישראל ובהתנחלויות", צוין.

לא למלחמת דת בחיפה

מאות נוצרים, מוסלמים ויהודים השתתפו השבוע (18.6) בעצרת מחאה נגד ניסיונם של חסידי ברסלב לייחד את מנזר סטלה מאריס בכרמל הצרפתי. בין המפגינים הייתה משלחת גדולה של פעילי חד"ש ומק"י, בהם יו"ר חד"ש עיסאם מח'ול וחברי הכנסת אימן עודה ועאידה תומא-סלימאן. ניצב בדימוס יעקב בורובסקי, המתמודד על ראשות העיר חיפה, הגיע גם הוא למקום ואמר: "כשפירומנים כאלה מציתים אש, אתה לא יודע איפה זה ייגמר".

אנשי ברסלב, הנמנים עם קהילת "שובו בנים" של הרב אליעזר ברלנד, מקיימים לאחרונה תפילות ליד המנזר. לפני כשבוע אף נצפו שניים מהם מתפללים בתוך הכנסייה. ביום שישי האחרון נעצר נוצרי תושב העיר שביקש למנוע את כניסתם של החסידים לכנסייה, ומאוחר יותר שוחרר. חסידי הרב ברלנד טוענים כי במקום קבור הנביא אלישע. טענה זו עוררה את כעסה של הקהילה הנוצרית-קתולית, ויצרה חיכוכים בין החסידים לבין הכנסייה וציבור והמתפללים.

סיעת חד"ש במועצת העיר חיפה שיגרה מכתב לראש העיר עינת קליש-רוחם בדרישה לגנות את הפרובוקציות נגד כנסיית סטלה מאריס. "התקיפה החמורה צריכה להדיר שינה מעיני קברניטי העיר ובראשם ראש העיר", כתבו חברות מועצת העיר שהירה שלבי וד"ר ארנת טורין ומזכירת חד"ש בחיפה רים חזאן. שלבי, טורין וחזאן דרשו מראש העיר "לגנות לאתגר את הפרובוקציות המסוכנות של קבוצת 'שובו בנים' בכנסייה ובשטח המנזר" ולהגן על מרקם החיים המשותפים בעיר. ראש העיר מסרה בתגובה: "ביקרתי במנזר סטלה מאריס כאות הזדהות ותמיכה וכגינני מוחלט להתנהגותם של פרובוקטורים שמקומם לא כאן, לא אצלנו בחיפה. לא אסכים לניסיונות לפגוע במנזר, בקדושתו וברגשותיהם של הנוצרים החיים בחיפה ובעולם".

חד"ש-תע"ל: דבר טוב לא ייצא מוועדת

השרים לענייני החברה הערבית

הממשלה אישרה השבוע (18.6) הקמת ועדת שרים לענייני החברה הערבית בראשות ראש הממשלה נתניהו. נוסף על 16 השרים החברים בוועדה, יוזמנו לפגישותיה באופן קבוע נציגי המועצה לביטחון לאומי (מל"ל), יושב ראש המועצה הלאומית לכלכלה, מנכ"ל המשרד לביטחון לאומי ומנכ"ל משרד ראש הממשלה. בקרב 22 חברי הוועדה יהיה רק נציג אחד של הציבור הערבי.

סיעת חד"ש-תע"ל מסרה בתגובה להקמת הוועדה: "עוד לפני הפגישה עם ראש הממשלה הצהרנו שנעשה כל שביכולתנו כדי להילחם בפשיעה בחברה הערבית. הדרישה הראשונה והעיקרית הייתה הקמתה של ועדת שרים בנושא כשראש הממשלה בראשה".

עם זאת, "בהיעדר ייצוג בוועדה של אקדמאים, ראשי רשויות מקומיות ומומחים מהחברה הערבית, וכאשר כמה מחבריה הם שרים גזענים שמקדמים דמוניזציה של הציבור הערבי ודה-לגיטימציה של מנהיגיו, ברור ששום דבר טוב לא ייצא ממנה", הדגישו.

דו"ח חמור על מצב העובדים הפלסטינים

דו"ח חמור מאוד על מצבם של הפועלים הפלסטינים המועסקים בישראל ובהתנחלויות הגיש מנכ"ל ארגון העבודה הבינלאומי (ILO), ז'ילבר הונגבו, במסגרת ועידת העבודה הבינלאומית ה-111 שנעלה בסוף השבוע.

הוועידה השנתית, שנערכה בז'נבה תחת הסימא "צדק חברתי לכל", אימצה שורה ארוכה של החלטות בנושאי בטיחות בעבודה, תוכנית הפעולה של הארגון לשנתיים הקרובות, והחלטה תקדימית הדורשת מבלארוס לחדול מאיום על חופש ההתאגדות ולהגן על הזכות להתארגן.

הוועידה היא האירוע השנתי הגדול של פעילות ארגון העבודה הוותיק שנוסד ב-1919. מדי שנה נפגשות בוועידה משלחות מ-187 המדינות החברות בארגון, בהן משקיפים מארגוני עובדים ובעלי עניין בעולם העבודה. במשלחת הישראלית מיוצגים משרד העבודה, ההסתדרות והתאחדות התעשיינים.

המנכ"ל הונגבו מסר למשתתפי הוועידה דו"ח מקיף על מצבם של העובדים הפלסטינים. זה הדו"ח ה-40 בנושא. לדברי הונגבו, "אני מקווה שהשנה יחול מפנה של שלום וצדק חברתי ושל יחס הוגן כלפי העובדים הפלסטינים. יחד עם זאת אני חושש שלא יחול אלא אין קשר לנעשה במציאות הקשה של עובדים תחת כיבוש. לצערי הדו"ח משקף מציאות של ניצול, אלימות ולחצים בלתי פוסקים בחיי היומיום של העובדים הפלסטינים".

הדו"ח המקיף בן 69 העמודים נכתב בעקבות ביקור בן שבועיים של משלחת מומחים גדולה של הארגון בישראל ובשטחים הכבושים. אנשיה נפגשו עם נציגי משרדי ממשלה רבים בישראל וברשות הפלסטינית, עם אנשי ההסתדרות והאיגודים המקצועיים הפלסטינים, ועם ארגוני מעסיקים וחוקרים. בפרק "עבודה בצל העמקת הכיבוש" נכתב כי העובדים הפלסטינים סובלים מהכיבוש הישראלי הנמשך זה 55 שנה, בו "קיימות מגבלות קשות על מעבר בני אדם וסחורות, זכויות עובדים מופרות בסיטונות וקיים קושי רב ביצירת מקומות עבודה חדשים. כמו כן, ישנם עוני נרחב ושיעור אבטלה גבוה. לפי ההערכות, 2.1 מיליון בני אדם זקוקים לסיוע הומניטרי – כ-40% מהפלסטינים".

עוד נכתב בדו"ח כי אשתקד נרשם שיא במספר העובדים

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

לדמוקרטיה הישראלית עוד דרך ארוכה

בניהם מי יביא נגנים נועזים יותר, ובתי המדרש יקבלו את פניהם של אלפי אברכים.

בעוד דור או שניים, חריש תהיה מקום מפגש של ספורט ועסקים, וגם תיירות. בחודשי החורף היא תהיה נקודת מוצא למטיילים מישראל, מפלסטין, מאירופה, שילכו בשבילי הטבע הנהדרים שמסביבה וישנו במלונות שלה. אבל היא זקוקה למסגרת מדינית דמוקרטית כדי לחיות. אני חושב שלכן אנחנו כאן, כדי להגן על ישראל הדמוקרטית. אני חושב שלכן אתם כאן, כדי להבטיח שחריש תהיה עיר במשטר דמוקרטי. לדמוקרטיה הישראלית יש עוד דרך ארוכה ללכת כדי להגשים את עצמה באמת כדמוקרטיה, וזה קשור קשר עמוק לגבול שהתייחסתי אליו קודם לכן. ישראל דמוקרטית תאפשר לגבול שסמוך לנו להיות גבול של שלום, גבול בינלאומי תוסס וחי ונושם בין שני עמים ריבוניים. ישראל דמוקרטית תבסס את חריש כעיר גבול מגוונת, חיה ונושמת. במשטר דמוקרטי, משטר של שלום, עיר הגבול שלנו, חריש, תהיה הריאות הירוקות של הדמוקרטיה באזורנו.

שולי דיכטר

דברים בעצרת בחריש נגד ההפיכה המשטרית, 10 ביוני

שולי דיכטר (צילום: הרשות החברתית)

נולדתי כאן למרגלות הגבעות האלה, והן היו המרעה של הכבשים והעזים שבאו עם הרועים מאום אלקוטוף ומברטעה. אחר כך לקחנו מהם את המרעה, כי מינהל מקרקעי ישראל נתן לנו את כל השטח הזה שעכשיו ניצבת בו חריש.

גידרנו חמשת אלפים דונם עבור 340 העגלות של מענית. השטח כולו היה גבעות של שיחי קידה שעירה וסירה קוצנית, אלת המסטיק, עצי אלון וחורב, ובין הגבעות, ואדיות עם ירק למרעה. והרבה פרחים.

במרחק שלושה רגעים של נסיעה מכאן עובר הגבול שלנו עם הרשות הפלסטינית. כעת יש שם גדר הפרדה. הגבול שלנו סגור והוא גבול של איבה. אבל יש בו מעברים בוודים, שמאפשרים יציאה של פועלים פלסטינים לעבודה. פעם בשבוע-שבועיים, אני עובר כאן בשעה 5 בבוקר בדרך למחסום, לקחת ילדים חולים לבתי החולים בארץ. כפי שעושים אלף מתנדבים במסגרת עמותת "בדרך להחלמה".

הגבול, כמו עור האדם, הוא המקום שבו המדינה מרגישה את סביבתה, ובהתאם לכך מתנהגת גם פנימה. גבול הוא המקום שהגוף מפנה אליו עצבים, נימי דם רגישים ואנרגיה רבה, כמו העור שלנו. הגבול חי ונושם, מזין את העושר בחזרה אל ליבת המדינה, מחדד את זהותה המיוחדת והמתקשרת עם סביבתה מבחינה תרבותית ועוד. בתנאים של גבול בריא ובר-קיימא, חדרי ליבה של המדינה פועלים היטב, שולחים דם עד לגבול וממנו, מחליפים כספים, תרבות, סחורות ועוד, והאנרגיה הנוצרת שם היא חיונית לפעולה תקינה.

מבחינה גיאוגרפית, חריש היא עיר-גבול. נכון שכעת פניה מערבה ואלפים מתושביה נוסעים כל בוקר בפקק לעבודה באזור המרכז. שעתים קודם לכן חולפים בה לפנות בוקר אלפי צללים, פועלים פלסטינים הנוסעים לעבודה באותו מרכז. אבל בעוד דור או שניים, חריש לא תהיה עיר שניה שקמים ממנה בבוקר לנסוע למקום אחר, אלא היעד בעצמו.

בעוד דור או שניים תהיה חריש מרכז שמושך אליו ימים, משני הצדדים, שיקבעו בה את מקום העסקים שלהם. בעוד דור או שניים חריש תהיה מרכז תרבות לא רק לאזור מנשה, אלא מקום מפגש של תרבות משני צדי הגבול. תזמורת העיר תשלב מזרח ומערב, התיאטרון יציג מחזות בשתי השפות, התפריטים בבתי הקפה יהיו בשתי שפות, מועדוני הג'ז יתחרו

מיליוני פלסטינים דורשים חופש

הממשלה בישראל מנסה לעשות בדיוק מה שממשלת אורבך בהונגריה עשתה וגם הצליחה. זה בדיוק מה שמנסה הממשלה בישראל לעשות: למנות את השופטים, להחליש את בית המשפט החוקתי, להציב נאמנים בתפקידי מפתח, להשתלט על התקשורת, לעשות דה לגיטימציה לארגוני חברה אזרחית, לשמאלנים, ללהט"בים ולכל מי שלא תומך בממשלה. כמו-כן לשנות את חוקי הבחירות כדי להבטיח שהליכוד ושותפיו לעולם לא יפסידו בבחירות. לא במקרה יש קשרי חברות וידידות בין נתניהו והרודן אורבך.

הממשלה הנוכחית תכננה להעביר את חוקי ההפיכה המשטרית עד פסח. הם רצו שנשב כליל הסדר אחרי שהם כבר הצליחו לפגוע בחופש ובחירות של כולנו. אבל בניגוד להונגריה, הם לא הצליחו – וזאת רק בזכות המאבק. אנחנו ציבור גדול, מגוון, פטריוטי ונחוש מאוד להגן על הדמוקרטיה. לכן אנחנו גם מפגינים וגם משבשים את החיים של שרי הממשלה. אנו ישראלים נאמנים בתל אביב, בירושלים, בחיפה, כאן בבית שמש, בניו יורק ובלונדון.

הממשלה אחראית להשתוללות הרצח והאלימות בחברה הערבית. השנה נרצחו כבר יותר ממאה אזרחים. אלה מספרים בלתי נתפסים, אסון שמתחולל בקרב אחינו, האזרחים הערבים. נתניהו הפקיר את המשרד שאמור לטפל בפשיעה בחברה הערבית בידי פוליטיקאי נבער וגזען, שבנה קריירה פוליטית שלמה על גזענות, על קריאות "מוות לערבים" ועל הערצת רוצח ההמונים גולדשטיין. זו בושה!

כמו כן, אין לשכוח שבמרחק של 15 ק"מ מכאן, מבית שמש, חיים מיליוני פלסטינים תחת שליטה ודיכוי של ישראל כבר 56 שנים. כל מה שאנו חרדים ממנו: לחיות תחת דיכוי, לחיות בלי חופש וחירות, ולחיות בלי יכולת להשפיע על השלטון – הוא מציאות חייהם והוא גם מעשה ידינו.

רון גרליץ

דברים בעצרת בבית שמש נגד ההפיכה המשטרית, 10 ביוני

ריאיון עם דן אלעזרי, ממונה על בטיחות באתרי בנייה

חיי הפועלים חשובים

מאז תחילת השנה נהרגו 18 פועלי בניין ו-160 פועלים נפצעו. אלו פעולות מניעה ניתן לנקוט בשטח?

את האחריות למניעה יש להחיל על כל הצדדים המעורבים: היזמים, המבצעים, חברות הפיקוח, חברות הקבלן ומנהלי החברות.

זוהר אלון

ניסיון לשלול פנסיות

מעובדות הסיעוד הזרות

ביולי 2022, בשלהי כהונתה של הממשלה הקודמת, הגיש איתמר בן גביר הצעת חוק לשלילת תשלומי פנסיה מעובדות הסיעוד הזרות. הצעת זו הייתה ביטוי לעמדות הגזעניות שהשמיע בן גביר נגד מהגרי עבודה במהלך מערכת הבחירות. אך בעקבות פיזור הכנסת והיציאה לבחירות נעצרה חקיקתו של חוק אכזרי זה.

כעת העלה מחדש ח"כ יצחק קרויזר, גם הוא ממפלגתו הגזענית של בן גביר, אותה הצעת החוק לשלילת התשלומים הפנסיוניים ממהגרי העבודה הזרים בתחום הסיעוד. ההצעה של "עוצמה יהודית" שואפת להחריג את העובדים הזרים מחוקי העבודה בישראל. בעבר כבר הוחרגו עובדים אלה בנושא תשלום השעות הנוספות וזכות העובד למנוחה. מהגרי העבודה בתחום הסיעוד, שרובם נשים המגיעות ממדינות דרום אסיה, עובדים בכל שעות היממה בעבודה קשה. מעבר לעבודה פיסית מאומצת, העבודה בסיעוד מטילה על העוסקות בה אחריות רבה לחייהם של המטופלים.

הצורך הגדול בעובדות הסיעוד הזרות הוא ביטוי נוסף למצב הקשה של מערכת הסיעוד בארץ. הניסיון לפגוע בהן רק יחריף את המצב של מערכת הסיעוד שזועקת לעוד עובדים ותקציבים.

הכרסום בזכויות מהגרי העבודה – בתחום הסיעוד ובתחומים אחרים – וניסיון ההחלשה של חוקי העבודה בהחרגות חוזרות של חלקים מהאוכלוסייה העובדת מהם, אינו אלא תקדים לפגיעה בעובדים ובעובדות ישראלים. לכן אין לעובדים ולעובדות בישראל את הפריבילגיה לעצום את עיניהם נוכח הפגיעות בעובדים הזרים. עלינו להיאבק בפגיעה בעובדים בכל ענף ומכל מוצא - עובדות הסיעוד הזרות, פועלי הבניין הנופלים אל מותם, השליחים המנוצלים וכל עובד אחר.

בפרפרזה לדבריו הידועים של הכומר מרטין נימלר: "כשפגעו בעובדי הסיעוד הזרים, לא השמעתי את קולי, כי לא הייתי עובד זר";

אחר כך, כשעצמו עיניים מול נפילת פועלים, לא השמעתי את קולי, כי לא הייתי פועל בניין;

ואז, כשבאו לנשלי מזכויותי – כבר לא נותר אדם שידבר בעדיי".

עידן סלוצקר

39 עובדים נהרגו בתאונות עבודה בישראל מאז תחילת השנה – 20 מהם באתרי בנייה. לפי הקבוצה למאבק בתאונות בבניין ובתעשייה, מספר ההרוגים בתאונות עבודה מתחילת שנה זו עלה ב-26% לעומת פרק הזמן המקביל אשתקד. על רקע ריבוי תאונות העבודה הקטלניות בבניין, ראיין "זו הדרך" השבוע את דן אלעזרי, ממונה על בטיחות באתרי בנייה מטעם החברה "השכלה הנדסית".

מה ההבדל בין מפקח בטיחות מטעם משרד העבודה למפקח בטיחות מטעם חברה פרטית?

מפקח העבודה הראשי וראש מינהל הבטיחות התעסוקתית בישראל מעסיקים מפקחי בטיחות בארבעה מחוזות. המפקחים מבקרים בכל ענפי התעשייה בתדירות משתנה, עקב מחסור בכוח אדם מקצועי. אין מפקחי בטיחות מטעם חברות פרטיות, כי אין חוקים ותקנות המאפשרים זאת. לכן חברות פרטיות מעסיקות "ממונה על הבטיחות" לפי חוקי ותקנות הבטיחות בעבודה.

אילו כלים יש למפקחי הבטיחות ולממונים על הבטיחות לאכיפת החוק?

לפי חוק, רק מפקחי הבטיחות מטעם המדינה יכולים להטיל צווים לביצוע. השלב הראשון הוא סיור פיקוח באתר של חברה בנייה, הכולל הוצאת דו"ח סיור שחברת הבנייה נדרשת להשיב עליו תוך פרק זמן של 30 יום. בשלב השני, בהתגלות ליקוי חמור, מפרסם המפקח צו בטיחות המורה על תיקון הליקוי תוך 30 יום או "צו הפסק" המפסיק את העבודה עד סילוק הליקוי החמור. צו זה הוא בעל תוקף מיידי.

בישראל ישנם כיום 70 מפקחי בטיחות באתרי בנייה. אך כדי לעמוד בסטנדרט בטיחות מינימלי יש להעסיק בין 300 ל-350 מפקחי בטיחות. מדוע אין מספיק מפקחים?

גיוס מפקחים טובים דורש הן זמן הדרכה ולימוד והן הבנה וניסיון בשטח, ואלה נרכשים בדרך כלל לאחר שנת עבודה. כמו במשטרה, מפקחים טובים ומקצועיים עוזבים את תפקידם כי השכר נמוך, התנאים לא מספיק טובים ועומס העבודה גדול.

החקיקה בנושא בטיחות ישנה ולא עודכנה שנים רבות. איזה חוק בנושא בטיחות במקומות עבודה הוא הדחוף ביותר לתפיסתך?

זה לא מדויק. החוקים והתקנות אמנם נקבעו לראשונה לפני חמישים שנה, אך ישנה גם חקיקת משנה לחקיקה הראשית. זה לוקח זמן, וכל ממשלה תוקעת חוקים ותקנות בתחום העבודה. דברים רבים מחכים לטיפול.

המדינה גוררת רגליים, וליחידת פלס של המשטרה לחקירת תאונות עבודה אין תקציב. מי צריך לשלם עבור שמירת הבטיחות בענף הבניין?

לדעתי היזם. כאשר היזם יידע כי סעיפי הבטיחות בפרויקט חלים על עבודתו, הוא ידרוש ויאכוף בטיחות למען האינטרס האישי שלו. כיום החוקים חלים על מבצע הבניה ועל מנהל העבודה, ושום אחריות חוקית אינה מוטלת על היזם.

עבודה של האמן סלבה אילייב שהוצגה בכנסת במסגרת כנס הבריאות התעסוקתית (צילום: זו הדרך)

כנס חירום לקידום הבריאות התעסוקתית נערך בכנסת המדינה מסתירה נתונים על תחלואת עובדים

פונקציות מרכזיות בגיבוש תמונת המצב הלאומית בתחום התחלואה התעסוקתית, בפיקוח על תחום זה, ובקידום הסדרה לשיפור המצב הקיים", נכתב במסמך העקרונות.

נתניהו סגר את המכון לבריאות העובד

עו"ד דיאנה בראון, מנהלת מחלקת מדיניות ציבורית ומחקר בארגון קו לעובד, האשימה בכנס את המדינה בהסתרת "הנתונים הרשמיים על היקף התחלואה, הפגיעה והמוות של עובדים". להערכת קו לעובד, הדו"ח האחרון שהמדינה פרסמה (ר' מסגרת בעמוד זה) "היה דו"ח פיקטיבי, כי הוא לא התייחס לאנשים בני פחות מארבעים, לזרים, לערבים אזרחי ישראל, לפלסטינים תושבי השטחים ולחסרי מעמד".

ד"ר אשר ברדו, חוקר בכיר במוסד לבטיחות וגהות, הוסיף כי מספר הנפטרים ממחלות עבודה גדול פי 10 ממספר ההרוגים בתאונות עבודה. "עד שנת 2004 פעל בישראל 'המכון לבריאות העובד'. זה היה מכון חינוי וישראל זקוקה לו נואשות כדי להבטיח לכל עובד תנאים דומים לעמיתיו באיחוד האירופי. אך שר האוצר בנימין נתניהו סגר את המכון ב-2004".

אורן פלד

רופא אחד ל-45 אלף עובדים

לפי המחקר האחרון של המוסד לבטיחות וגהות, מתים בישראל בכל שנה כ-1,200 איש ממחלות תעסוקתיות. 59% מהעובדים אינם מקבלים הדרכה בנושא בריאות תעסוקתית ו-32% אינם מקבלים מידע באשר לסיכונים בעבודתם.

בשנת 2011 הוקם רשם המחלות התעסוקתיות במשרד הבריאות. הדו"ח האחרון, אותו פרסם הרשם בינואר, מתייחס לנתונים של 2018. בדו"ח מצוין כי מתוך 2,210 דיווחים שהועברו לידי הרשם, זוהו 1,683 כמחלות תעסוקתיות. לפי המוסד, "קיים תת-דיווח של מחלות תעסוקתיות בתחומים שונים, בין היתר בגלל הקושי להוכיח קשר סיבתי בין המקצוע למחלות". בישראל פועלים כיום רק כ-100 רופאים תעסוקתיים האמורים לתת מענה ל-4.5 מיליון עובדים.

"מדי שנה נהרגים בתאונות עבודה במדינת ישראל יותר מ-500 פועלים – רובם גברים. יש בממוצע 60 תאונות קטלניות בשנה מחוץ לאתרי הבנייה, אז להערכתי המספר עומד על 560 הרוגים בשנה בממוצע" – חשף ד"ר אלי רוזנברג, מנהל המחלקה לבריאות העובד במשרד הבריאות בכנס חירום לקידום בטיחות ובריאות תעסוקתית.

הכנס התקיים בשבוע שעבר (13.6) בכנסת ביוזמת ח"כ עופר כסיף (חד"ש) והקואליציה למען בריאות תעסוקתית. בכנס הוצגו נתונים חדשים ומטרידים על אודות תאונות עבודה ומחלות מקצוע בישראל. בתחילתו מסר ח"כ כסיף, כי משרד הבריאות אסר את השתתפותו בו של ד"ר רו דקל, רופא ראשי בזרוע העבודה במינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית.

זו לא טעות, זו מדיניות

כתולדה מהמדיניות הניאו-ליברלית הקיצונית של ממשלות ישראל בדור האחרון, הוזנחה הבריאות התעסוקתית ונדחקה לתחתית סדר העדיפויות הציבורי. כך נפגעת במיוחד בריאותם של עובדים ועובדות מוחלשים המועסקים בעבודות כפיים, וכתוצאה מכך נפגעים גם איכות חייהם ופיריון עבודתם. לאחרונה הוקמה הקואליציה לבריאות תעסוקתית, המגבשת תוכנית לאומית לפתרון הסוגיה בהקדם. פעילה ניסחו מסמך עקרונות הקובע: "בריאות תעסוקתית היא זכות בסיסית וכל עובד ועובדת זכאים לעבוד בסביבת עבודה בטיחותית שאינה פוגעת בבריאותם, וזאת ללא הבדל דת, גזע, מגדר, לאום, מצב סוציאקונומי או מקום מגורים. על מקומות העבודה לדאוג לבריאות העובדים, ולפעול יחד עם העובדים לשמירה על בריאותם הגופנית והנפשית".

הקואליציה מדגישה, כי שירותי בריאות תעסוקתית הם כלי הכרחי למניעה ולאיתור מוקדם של תחלואה תעסוקתית ולטיפול מקצועי בה. כמו כן, על המדינה לפקח ולהנחות את המעסיקים בכל הנוגע לטיפול בחשיפת יתר לגורמי סיכון בריאותיים במקום העבודה. מתפקידה של המדינה לעודד פיתוח ויישום של תוכניות המונעות סיכון בריאותי: "מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית ומשרד הבריאות הינם

משמרת מחאה של המפלגה הקומוניסטית היוונית בקלמטה בהשתתפות המזכ"ל קוצומבאס עם הגעת הניצולים הראשונים של ספינת המהגרים לנמל (צילום: "ריזוספסטס")

אסון המהגרים בים התיכון

קוצומבאס שוחח עם צוותי הרפואה במקום ולאחר מכן אמר לעיתונאים: "זו לא רק טרגדיה גדולה – זה פשע. פשעים אלה יימשכו כל עוד האיחוד האירופי לא ישנה את מדיניות ההגירה. נכון שהאחראים הישירים הם אנשי הפשע המאורגן העומדים מאחורי שיגורם של המהגרים אל מותם. אך גם ממשלות אירופה הבורגניות נושאות באחריות בשל סירובן לקחת אחריות על מהגרים ומבקשי מקלט הבורחים ממלחמות אזרחים, מעוני, מרעב ומאבטלה".

עוד קרא המנהיג הקומוניסטי לנוער בארצו "להתקומם נגד הרוע והפשע. אסור להתרגל למותם של רבים כל כך". זה היה המסר של המזכ"ל קוצומבאס גם לעשרות פעילי מפלגתו שהפגינו לעת ערב במרכז העיר. למחרת טביעתה של ספינת המהגרים, הפגינו רבבות ברחבי יוון נגד מדיניות ההגירה של ממשלות אירופה הקפיטליסטיות.

דרשו הצלה ולא הגיעה

המפגינים מתחו ביקורת על משמר החופים היווני, וטענו כי לפי החוק הבינלאומי היו השלטונות באתונה "חייבים להורות על מבצע להצלת הנוסעים בהתחשב במצבה של הספינה". פלביו די ג'קומו, מהשלוחה המזרח תיכונית של סוכנות ההגירה של האו"ם, אמר כי יש להחיש מבצע הצלה לכל ספינת מהגרים כאילו נשקפת לה סכנה מיידית, משום שגם אם לא נראה כי היא נקלעה למצוקה – בתוך דקות אחדות היא עלולה לטבוע.

דובר משמר החופים היווני, ניקוס אלכסיס, אמר בסוף השבוע כי שעות לפני האסון, בזמן שהספינה הייתה במים הבינלאומיים, הציעו לה המשמר וכלי שיט פרטיים סיוע באמצעות תשדורות רדיו ומכשירי כריזה, אך אנשי הצוות סירבו. בחלוף הימים גברו התהיות: מדוע בכל זאת לא התערב המשמר כשהבחין שהספינה שוקעת? יתר-על-כן, העיתונות היוונית חשפה כי ארגוני סיוע לפליטים ולמהגרים באתונה קיבלו קריאות באמצעות טלפונים ניידים של נוסעים, שדיווחו כי הספינה נקלעה למצוקה והם חוששים לגורלם.

נמרוד עובד

104 ניצולים חולצו בחיים (14.6) לאחר טביעתה של עוד ספינת מהגרים בקרבת חופי יוון. הניצולים מהספינה, שהפליגה מלוב בדרכה לאיטליה, אושפזו בבית חולים שדה ליד נמל קלמטה בדרום יוון. כ-90 גופות נמשו מהמים, אך מאות עדיין נעדרים.

מסעה של הספינה החל במצרים. ב-10 ביוני עצרה בעיר הלובית טוברוק, שם עלו אליה המהגרים, ואז המשיכה בדרכה. ביום רביעי נקלעה הספינה למצוקה ליד עיר החוף היוונית פילוס, ומאות מנוסעים נפלו אל המים.

שבוע חלף מאז, אך איש אינו יודע את מספרם המדויק של הנספים, ומה עלה בגורלם של מאות הנשים והילדים ששהו בחלל הגדול מתחת לסיפון העליון של הספינה הרעועה.

ארגון צדקה אירופי מסר כי בעת הטביעה היו כ-750 מהגרים היו על כלי השיט שאורכו היה בין 20 ל-30 מטר. סוכנות ההגירה של האו"ם העריכה, כי 400 בני אדם היו על הספינה – רובם מהגרים ממצרים, מסוריה ומפקיסטן. בהנחה שהערכות אלה נכונות, זה אסון טביעת המהגרים הכבד ביותר מאז אפריל 2015, אז טבעו כ-1,100 בני אדם בהתהפכות ספינה שעשתה את דרכה מלוב לאיטליה.

בעיתון הקומוניסטי "איל מניפסטו" הרואה אור ברומא העריך ארגון איטלקי המסייע למהגרים כי בעשור האחרון נהרגו 20 אלף מהגרים בטביעה בים התיכון. "הים התיכון הופך אט-אט לבית קברות ענק של מהגרים ופליטים המנסים להגיע לחופי אירופה בחיפוש אחר עתיד טוב יותר", אמרה.

מנתונים שפרסם האו"ם עולה כי 72 אלף פליטים ומהגרים הגיעו השנה לחופיהן של מדינות אירופה דרך הים התיכון – רובם לאיטליה וכ-6,500 ליוון. לפי ההערכות, רק השנה טבעו במימי ים התיכון כאלף איש.

זו לא רק טרגדיה - זה פשע

משלחת של המפלגה הקומוניסטית היוונית, ובראשה המזכ"ל דימיטריס קוצומבאס, התייצבה בנמל קלמטה עם הגעת הניצולים הראשונים.

סרט תיעודי ששודר בתאגיד השידור הציבורי "כאן"

"האקטיביסט: קרל מרקס" - סרט בעתו

סביבתי, הפילוסוף, הסוציולוג, ההיסטוריון והכלכלן. מעטים ההוגים המהפכנים בהיסטוריה שהיו פוריים כל כך. רבים סבורים כי מרקס היה למדעי החברה והרוח (בתחומי הסוציולוגיה, הכלכלה, הפילוסופיה וההיסטוריה) מה שצ'רלס דרווין היה למדעי הטבע.

מניאו-ליברליזם למרקסיזם

בענן הניאו-ליברלי הרעיל האופף את הציבוריות הישראלית בעשורים האחרונים, הסרט "האקטיביסט: קרל מרקס" הוא משב רוח רענן. למרות פעולתם של מוסדות "מחקר והגות" שמרניים במימון של טייקונים אמריקאים, שעשו הכל כדי למחוק את האלטרנטיבה המרקסיסטית המהפכנית, העניין האקדמי והציבורי במרקס ובמרקסיזם גובר בשנים האחרונות.

ייתכן כי אנו נמצאים בפתחו של עידן חדש. מעידים על כך הקמה של הוצאות ספרים סוציאליסטיות חדשות כמו "נמלה" וכתבי עת סוציאליסטיים כמו "פיגומים"; הכנס שנערך לאחרונה באוניברסיטת בן גוריון, בו דנו במשך שלושה ימים בספרות העברית מזווית מרקסיסטית, וכנסים דומים הנערכים במכון ון ליר ובמוסדות אחרים להשכלה גבוהה; והעניין הרב בספרו של מרקס "ביקורת הכלכלה המדינית: מבוא והקדמה" שפורסם באחרונה, לראשונה בעברית, בהוצאת מאגנס בתרגומו של ד"ר טל מאיר גלעד. בחודשים הספורים מאז פרסומו, אזלו ממדפי החנויות שתי מהדורות של הספר.

מרקס שפעל בבריטניה הקפיטליסטית והאימפריאליסטית מעולם לא הרים ידיים והיה אופטימיסט בלתי-מתפשר. כך גם המרקסיסטים הישראלים והפלסטינים הנאבקים בכיבוש ובקפיטליזם. מעניין לחשוב מה היה אומר קרל מרקס על הקפיטליזם הפראי של המאה ה-21, על משבר האקלים ועל הכיבוש הישראלי האכזרי בשטחים הפלסטיניים. אני בטוח שכפעיל עקבי היה כותב, מתגייס ונאבק בעוולות.

זוהר אלון

ניתן לצפות בסרט באמצעות יוטיוב:

<https://www.youtube.com/watch?v=Z3vVhd42Ct4>

עִבּוּעַ עִיר / לריסה מילר

סחרחורת / דליה סיני

אִשָּׁה בְּגִיל הָעֶמֶדָה

מְחִיָּשָׁבָה,

לְאִפְשָׁר לְמַשֵּׁחַ פְּדוּרֵי הַשָּׁנִיּוֹת לְעֵבֶר

מֵעַל רֹאשָׁהּ בְּשִׁירִיקָה

מְבִלִי שֶׁתִּפְגַּע.

מֵהוּ לְחֵן שִׁרְיַת הַשָּׁנִיּוֹת בְּמַעֲוָן?

הִיא מְנַסֶּה לְשַׁנֵּן, אוֹלִי כֶּף תִּנְעַס סוּף-סוּף

בְּנִצָּח.

(אַחֲר־כֶּף, כְּשֶׁמְחִשֵּׁף מְאוּד אֲנִי קָמָה בְּזִהִירוֹת,

אוֹסֶפֶת חֲרוּזֵי תַרְמִילִים רִיקִים

לְשׁוֹר אוֹתָם בְּחוּט)

סרטו של בנימין פרידנברג "האקטיביסט: קרל מרקס", ששודר לאחרונה בכאן 11, מציג במשך כ-50 דקות את דמותו המורכבת והמעניינת של ההוגה החברתי החשוב ביותר במאה ה-19, שהשפיע ומשפיע על תנועות חברתיות ופוליטיות מאז ועד ימינו.

את מרקס, שהלך לעולמו בלונדון בשנת 1883 בגיל 65, כבר לא ניתן לראיין. גם מסמכים תיעודיים-קולנועיים על חייו אין. לכן, כדי להציג את אישיותו נעזר פרידנברג במכתבים הרבים שכתב מרקס לאשתו ג'ני, המציגים פן אחר בדמותו של ההוגה החרף.

פרידנברג לא פוסח על הטרגיות בחייו של מרקס, ששכל ארבעה ילדים כתוצאה מהעוני הקשה ממנו סבלה משפחתו. עוניה של המשפחה לא איפשר לה להסיק את דירתה בחורפים הקשים של אנגליה ולרכוש תרופות לילדים כשחלו. מרקס, שפעל וכתב הגות פורצת דרך עבור מעמד העובדים במשך כל חייו, סבל כמוהו מעוני, מדלות ומעליבות חומריות.

המאה ה-19 הסוערת משמשת בסרט רקע לתיאור חייו של מרקס ושל שותפו פרידריך אנגלס – הוגה חשוב בפני עצמו. הסרט מציג את מרקס כדמות בלתי-נגישה ואף אניגמטית. הבמאי מנסה להנגישה לצופה באמצעות ציטוטים (לא תמיד מדויקים, ואף לא תמיד מפרי-עטו), איורים וסיור בהדרכתו של מרקסיסט לונדוני במקומות בהם פעל והתגורר המהפכן. הסרט מתאר בקווים כלליים את הפעיל, ההוגה והעיתונאי שנאבק במסגרת ליגת הקומוניסטים בבריטניה בשנות ה-40 של המאה ה-19; את הכתב והפרשן בעיתונים "נויה ריינישה צייטונג" ו"הניו יורק טריביון"; ואת האדם רחב האופקים, שחיבר בין היתר את החיבור "לשאלת היהודים". ספרון זה ספג קיתונות של ביקורת מאויביו של מרקס, שניסו להציגו כאנטישמי בשל החיבור בין יהודים להון. טענה זו מפריך בסרט פרופ' משה צוקרמן, שמסביר כי חיבור זה הוא כתב ביקורת נגד הקפיטליזם המתפתח של המאה ה-19.

תיאוריה מהפכנית אחת לשני העמים

"האקטיביסט" ממחיש את האקטואליות של הגות מרקס בדיון בדבר אי-צדק בישראל-פלסטין, במאבקי עובדים בארץ, ביחסי יהודים-ערבים ובעיתון הקומוניסטי "אל-אחיאד". הישגם נפאע, עורך "אל-אחיאד", והחוקר ד"ר עבד אלקאדר כנאענה, חבר הנהגת מק"י, מדברים בסרט בשפתם על אודות הזווית הערבית-פלסטינית של מאבקי עובדים בארץ, ועל המרקסיזם והמאבק הפלסטיני לשחרור לאומי. פעילת חד"ש נוספת, ד"ר מנאל שלבי, מספרת בסרט על המאבק לשחרור האישה מכבלי מוסד המשפחה הבורגני דרך השתלבות בעולם העבודה וחתירה לעצמאות כלכלית. שלבי מסבירה כי עבורה המרקסיזם הוא המסגרת המארגנת של הפמיניזם, וכי אין פמיניזם אמיתי ללא מרקסיזם – כשם שלא ייתכן בארץ מאבק מעמדי שאינו מאבק יהודי-ערבי משותף.

לקראת סוף הסרט, מדמה ח"כ לשעבר דב חנין (חד"ש) את מרקס לדמותו המקראית של משה, אשר לפי המקרא הוביל את בני ישראל ביציאת מצרים אך לא נכנס בשערי הארץ. רוצה לומר – מרקס הוביל את מעמד העובדים לשערי המהפכה, אך הוא עצמו לא זכה לראותה.

לזכותו של הסרט יאמר שהוא מצליח לתאר את עיקרי רעיונותיו של מרקס ואת צדדי הרבים, המתחברים לדמות רבת-פנים: מרקס האקטיביסט, העיתונאי, הפמיניסט,

שלב חדש במאבק באל-עראקיב

הדין לעבודה, מוטלים בדרישה להעלאה משמעותית בשכר המורים.

תוקפו של ההסכם הקיבוצי של המורים העל יסודיים - "עוז לתמורה" - פג בפברואר 2022. הדרישה המרכזית של המורים כיום היא העלאת שכר הבסיס של מורה עם תואר שני לשכר הממוצע במשק - כ-12 אלף שקל - והעלאות שכר גם למורים הוותיקים.

העיצומים עד עתה כללו שביתות, הימנעות מליווי טיולים שנתיים לכיתות ו"וי"א, עצירת המסעות לפולין שהוחזרו לאחר שלוש שנים, ואי השתתפות בוועדות בית-ספריות. בהוראת בית הדין לעבודה, העבירו המורים לבתי הספר ולמשרד החינוך את ציוני המתכונת של תלמידים שניגשו לבגרות ואת ציוני המגן שלהם.

ועדת המעקב העליונה של הציבור הערבי
מזמינה את הציבור הרחב, ערבים ויהודים, להשתתף ב-
הפגנה ארצית נגד הפשע והאלימות
שבת, 24.6, בשעה 18:30 בחיפה
פרטים על מסלול הצעדה והסעות יפורסמו בהמשך

המפלגה הקומוניסטית הישראלית

מושב הוועד המרכזי

שבת, 24.6, בשעה 11:00 בחיפה

על סדר היום:

- סקירה פוליטית
- הרכב הלשכה הפוליטית
- המאבק נגד ההפיכה המשטרית
- הבחירות לרשויות המקומיות

מועדון הגדה השמאלית

אחד העם 70, ת"א

מועדון הקולנוע בגדה השמאלית

"האח" / אלכסיי באלאבאנוב

רוסיה, 1997, 100 דקות (רוסית עם כתוביות באנגלית)
יום שלישי, 27.6, בשעה 20:00; מרצה: יקטרינה ריבקיין

השבוע באתר "זו הדרך"

ערבים-דרוזים הפגינו בגולן הכבוש נגד הקמת טורבינות רוח; נעצרו שלושה משתתפים במצעד הגאווה בחיפה; הרוג בתאונת עבודה באשקלון; רופאי השיניים בקופת חולים מאוחדת נוקטים צעדים ארגוניים; ועוד...

zoha.org.il

בית המשפט המחוזי בבאר שבע דחה השבוע (19.6) את תביעות הבעלות של תושבים שפוננו מהכפר הערבי-בדואי אל-עראקיב בנגב ויורשיהם על קרקעות הנמצאות מדרום לרהט וממערב לכביש 40. השופטת גאולה לוין דחתה את טענות התובעים כי נפלו פגמים בהליך הכשרת הפקעת הקרקעות, שנעשה ב-1954 בחתימת שר האוצר דאז לוי אשכול.

ב-13 השנים האחרונות מייצגים עורכי הדין כרמל פומרנץ ומיכאל ספרד את קהילת הכפר אל-עראקיב במאבק להכרה בזכויותיה על אדמותיה ההיסטוריות. ברשומה שפרסם בפייסבוק כתב עו"ד ספרד: "הוכחנו על בסיס מסמכים ארכיוניים ועדויות, שקהילת תושבי עראקיב גורשה באלימות ולחץ בנובמבר 1951, בפקודת האלוף משה דיין, לאזור חורה שבאזור הסייג. הגירוש בוצע במסגרת הליכי העברות בכפייה של אלפי בדואים מכל אזור הנגב הצפוני לאזור הסייג, וזאת כדי לאפשר את הפקעת האדמות עליהן ישבו. הגירוש האלים והאכזרי שמוטט את הקהילה וגזר עליה חיי עוני ומחסור, איפשר לשר האוצר להצהיר שבעלי הקרקע אינם מחזיקים בה - קביעה שהיא תנאי להפקעה לפי חוק רכישת מקרקעים, שנחקק כדי לאפשר הכשרה בדיעבד של תפיסה בלתי חוקית של אדמות עקורים פנימיים. הוכחנו עוד שלמרות ההפקעה לא נעשה דבר באדמות והן נותרו בשימומון למעשה עד שנות ה-90, כשקק"ל צוותה כרגיל לשים פלומבה על הנישול".

"לפיכך טענו שהגירוש ההמוני והאלים של אזרחי ישראל מנוגד לאיסורים חמורים של המשפט הבינלאומי ואף מהווה פשע נגד האנושות, ושלפיכך לא ראוי לאפשר למדינה 'להנות' מפירות העוול שגרמה ולהסתמך על הגירוש כבסיס להפקעה", הוסיף. השופטת לוין דחתה את הטענה וקבעה כי "גם אם ההפקעה התבססה על הגירוש אין הדבר מבטל אותה: אופיו הייחודי של חוק הרכישה מגביל מאוד את התערבות בית המשפט. הוא אינו נותן אפשרות לבית המשפט לבדוק את נסיבות המקרה, את אופן תפיסת האדמה, ואת הסיבה שגרמה לכך שב-1 באפריל 1952 הבעלים לא החזיקו באדמתם".

עוד הדגיש עו"ד ספרד: "קשה להפריז בתיאור כמה תוצאה זו מתסכלת. הרי בלתי מתקבל על הדעת שאחרי שיודעים מה התנאי של החוק, משיגים אותו באמצעים אלימים ואז אומרים שהוא התמלא. זה כמו להכניס אגרוף בפרצוף של מי שלפניך בתור ואז, כשהוא על הארץ, לטעון שהוא ויתר עליו. ובל נשכח שבמקרה זה התוקף הוא המדינה, והקורבן הוא המוחלשים שבמוחלשי מדינת ישראל. ובכל זאת, כמובן, לא מוותרים. המאבק של עראקיב לא נגמר, הוא רק עובר שלב".

ארגון המורים: בלי הסכם אין לימודים

רן ארז, יו"ר ארגון המורים, צפוי להודיע היום (21.6) על חרפת הצעדים הארגוניים של המורים. עיקרם: ללא חתימה על הסכם קיבוצי חדש, ב-1 בספטמבר לא תפתח שנת הלימודים. יצוין ששנת הלימודים בחטיבות הביניים ובתיכונים הסתיימה השבוע, כשבתיכונים ובחלק מהחטיבות לא חולקו תעודות סיום השנה וציונים עקב עיצומי המורים. העיצומים, הנמשכים לסירוגין זה יותר משנה באישור בית

ח"ד 26205, ת"א 6126102, טל' 03-6293944, zohaderekh@gmail.com

אתר זו הדרך zoha.org.il מק"י : maki.org.il info@maki.org.il